

Brussel, Internationale Hoofdstad

DE CIJFERS 2020

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
BRUSSELS-CAPITAL REGION

commissioner
.brussels
europe & international

In Brussel worden iedere dag opnieuw beslissingen genomen die levens een andere wending geven. De hoofdstad van Europa is de plaats waar Europese en wereldleiders onderhandelen over de antwoorden die de wereldwijde uitdagingen in tal van beleidsgebieden vereisen en daarover knopen doorhakken. Samen met Washington DC is Brussel het brandpunt van de internationale verslaggeving.

Als stadsgewest mogen we er trots op zijn dat deze veelheid aan Europese en internationale instellingen al ruim zestig jaar bij ons zijn thuishaven heeft.

Hun aanwezigheid bewijst de status van het stadsgewest als wereldwijd politiek en diplomatiek knooppunt en heeft een enorme weerslag op de lokale economie en werkgelegenheid. De cijfers en grafieken op de volgende pagina's illustreren hoezeer de Brusselse welvaart en internationale reputatie schatplichtig zijn aan deze status.

Bovendien vergroot de aanwezigheid van internationale organisaties en agentschappen nog meer de aantrekkingskracht van Brussel als bruisende locatie om te ondernemen en te investeren en als attractieve bestemming voor conferenties en het zakentoeerisme.

Sinds de aanstelling van de Brusselse Commissaris voor Europa en de Internationale Organisaties in 2014 zijn de structurele banden met de internationale instellingen op het Brussels grondgebied stelselmatig versterkt. Dit heeft ons zetelbeleid een duidelijke stimulans gegeven, met constructieve betrekkingen en structurele samenwerking op alle niveaus tot gevolg.

Als Gewestregering nemen we ons engagement ernstig en blijven we dit uniek internationaal ecosysteem dat ons Gewest kenmerkt, ondersteunen. Niet enkel op institutioneel vlak, maar ook aan de hand van nieuwe initiatieven om de internationale gemeenschap ten volle en evenwichtig te integreren en te verenigen in het weefsel van onze dynamische en diverse samenleving. Dat is waar Brussel voor staat: een stad waar iedereen welkom is en zich thuis voelt.

Pascal SMET

*Staatssecretaris voor Europese
en Internationale Betrekkingen*

Rudi VERVOORT

*Minister-President van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering*

inhoud

PAGINA 4	OVER
PAGINA 5	INLEIDING
PAGINA 6	1. DE INTERNATIONALE SPELERS IN BRUSSEL
PAGINA 8	1.1 DE EUROPESE UNIE
PAGINA 10	1.2 DE INTERGOUVERNEMENTELE ORGANISATIES
PAGINA 12	1.3 DE LOBBYWERELD
PAGINA 14	1.4 DE INTERNATIONALE PERS
PAGINA 16	1.5 INTERNATIONALE SCHOLEN EN STAGES
PAGINA 19	1.6 REGIONALE VERTEGENWOORDIGINGEN
PAGINA 20	2. BRUSSEL IN DE INTERNATIONALE RANGLIJSTEN
PAGINA 22	3. ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID IN BRUSSEL
PAGINA 24	3.1 ECONOMIE
PAGINA 26	3.2 WERKGELEGENHEID
PAGINA 28	4. DE BEVOLKING IN BRUSSEL
PAGINA 29	4.1 WAAR KOMEN ZIJ VANDAAN?
PAGINA 30	4.2 WAAR WOONT DEZE INTERNATIONALE GEMEENSCHAP?
PAGINA 33	DANKWOORD
PAGINA 34	BIJLAGEN

Over

Deze publicatie schetst een beeld van de internationale dimensie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en gaat dieper in op een raming van de economische weerslag van de aanwezigheid van de Europese en internationale instellingen volgens de Vrije Universiteit Brussel (VUB).

Om de sociaaleconomische impact te meten is gebruik gemaakt van wetenschappelijk onderbouwde onderzoeksstatistieken maar waar deze niet voorhanden waren, zijn hypothesen gehanteerd die variëren van een minimalistisch scenario (gebaseerd op officiële statistieken) tot een maximalistisch scenario (met bekende "ontbrekende waarden"). Aangezien eerdere studies verschillende benaderingen en methoden gebruikten, zijn de resultaten conceptueel niet vergelijkbaar. De impactmeting is echter gedetailleerder en rigoureuzer dan in eerder onderzoek en wordt gedragen door een gedegen kennis van alle denkbare aspecten van de internationale dimensie van Brussel, in het bijzonder op institutioneel en administratief vlak. Gelukkig was er een grote hoeveelheid interne kennis voorhanden om het statistisch onderzoek te ondersteunen.

Met uitzondering van de statistische gegevens dewelke werden verstrekt door het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) slaat de meeste informatie op de periode 2018-2020. De impactraming, die betrekking heeft op het jaar 2016-17, omvat het lobbywerk maar niet de activiteiten van buitenlandse en multinationale ondernemingen die in Brussel gevestigd zijn.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de impactmeting verwijzen we naar het rapport "Estimations of the Economic Impacts of International and European Institutions on the Brussels-Capital Region using a Local Multiplier Approach" van Nicola Francesco Dotti, André Spithoven, Walter Ysebaert (VUB, 2020, onder review), dat in 2019 in opdracht van onze organisatie werd opgemaakt.

Brussel: ruimdenkende metropool, internationaal stadsgewest, hoofdstad van de Europese Unie en... een plek waar het goed is om leven!

Vier jaar geleden al stelden wij u de publicatie "Brussel-Europa in cijfers" voor als eerste grote objectieve invalshoek op de internationale rol die ons Gewest steeds uitdrukkelijker op zich neemt. De cijfers, tabellen en statistieken wezen allemaal in dezelfde richting: Brussel groeide in de loop van de jaren uit tot één van de meest toonaangevende internationale hoofdsteden ter wereld.

Het heeft de Brusselaars tijd, veel tijd gekost om deze evolutie onder ogen te zien, naar waarde te schatten en uiteindelijk ook te aanvaarden.

De gunstige effecten van dit specifieke statuut werden lange tijd overschaduwd door de minpunten. Maar er beweegt iets. Met de komst van nieuwe mensen, nieuwe generaties zijn ook de aanvankelijke sceptici de positieve aspecten van dit "uitzonderlijk" statuut stelselmatig gaan inzien. Vandaag erkennen de meest aandachtige waarnemers dit als een feit en blijken de jonge generaties enthousiast omdat zij beseffen dat deze rol van ons stadsgewest positief op hun toekomst zal inwerken.

Het was belangrijk om deze evolutie te objectiveren, wat voor ons een aanleiding was om de brochure in 2016 te publiceren. Omdat dit soort situaties permanente observatie vereist aan de hand van alle beschikbare analyse-elementen en werkinstrumenten, hebben wij deze keer een beroep gedaan op het BISA en net zoals vier jaar geleden ook op het onderzoeksteam van de VUB.

U zult zien dat de cijfers vandaag anders zijn! En wel in de zin van een verdere versterking van onze rol als internationale hoofdstad. Een aantal van deze evoluties is zeer expliciet... Dit is voor een deel het geval omdat wij ondertussen beschikken over veel nauwkeuriger statistische gegevens dan vroeger en de internationale functie ontegenzeggelijk verder is gegroeid.

Intussen hebben de recente ontwikkelingen als gevolg van de Covid-19-pandemie onze wereld volledig overhoopgehaald... De lockdown en de begeleidende maatregelen hebben de organisatie van ons leven, onze maatschappij, onze economie ingrijpend gewijzigd, ... De aanwezigheid van belangrijke internationale instellingen in ons Gewest lijkt dan ook een onmiskenbare troef die veel andere steden en regio's moeten missen! Meer dan ooit moeten we daarom investeren in deze belangrijke sector voor onze economie en onze werkgelegenheid, en daarmee dus ook voor de heropleving van de attractiviteit van Brussel en de terugkeer van de vele bezoekers die de internationale functie van ons Gewest met zich meebrengt.

Maar bovenop de cijfers vestig ik de aandacht van de lezer en dan in het bijzonder van diegenen die een rol opnemen in het Brusselse politieke en sociale leven, op de steeds duidelijker impact van de internationale scène in Brussel op de welvaart van ons Gewest en zijn gemeenten, maar evenzeer op de werkgelegenheid, de cultuur, de meertaligheid, de toeristische aantrekkingskracht enz.

Vandaag is Brussel ondenkbaar geworden zonder zijn internationale dimensie!

Alain HUTCHINSON

Commissaris van de Brusselse Regering

De internationale spelers in Brussel

Als naar Brussel wordt verwezen als de “Hoofdstad van Europa”, dan is dat vanwege zijn diversiteit, zijn bereikbaarheid en vooral de aanwezigheid van de grote instellingen van de Europese Unie, naast vele andere belangrijke intergouvernementele instanties. Deze internationale dimensie van Brussel komt tot uiting in de bevolking, die voor een derde bestaat uit niet-Belgische onderdanen van ongeveer 180 verschillende nationaliteiten.

Het Brussels gewest is niet groot, maar heeft zich door zijn groeiende internationale positie ontwikkeld tot een politieke wereld-regio waar zowel op multilateraal als bilateraal niveau onophoudelijk consultaties worden gehouden en beslissingen genomen over problematieken met een globale dimensie.

38 organisaties van de Europese Unie hebben hun zetel of een verbindingsbureau in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, evenals **8 agentschappen en centra verbonden met de NAVO, 25 programma's en agentschappen van de Verenigde Naties** en nog **32 andere intergouvernementele organisaties** van uiteenlopende omvang. In totaal werken **48.909 mensen voor de Europese en internationale instellingen in Brussel**. Met de stagiairs meegerekend zijn er dat 50.000 en meer.

65 kantoren van intergouvernementele organisaties

38 EU-organisaties

48.909 internationale staf

tussen minimaal 7.000 en 25.000 lobbyisten

33 internationale scholen

730 journalisten

300 regionale vertegenwoordigingen

Al naar gelang van de evenementen en vergaderingen die in de loop van het jaar plaatsvinden, varieert het aantal (individuele) **lobbyisten** dat in de zakenwijken actief is **van minstens 7.000 tot 25.000**. Bij het ter perse gaan van dit document stonden 11.698 belangenorganisaties en individuele lobbyisten ingeschreven in het transparantieregister van de Europese instellingen, waarvan er 3.887 kantoor houden in Brussel.

Ook de onderwijsinstellingen dragen bij aan het kosmopolitische profiel van Brussel. Het Gewest telt **22 internationale scholen** die samen met ruim een tiental instellingen in de rand om en bij de **25.000 leerlingen** onderrichten en verwelkomt jaarlijks ongeveer **8.000 stagiairs**.

Ten slotte zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook ongeveer **730 journalisten** (een cijfer dat tijdens de Eurotoppen kan oplopen tot **1.500**) en **7.673 diplomatiek personeel** actief evenals **300 regionale en lokale vertegenwoordigingen**.

1.1 DE EUROPESE UNIE

In totaal hebben **38 organisaties van de Europese Unie** bij ons hun hoofdkwartier of een verbindingsbureau.

Daarbij horen uiteraard de voornaamste instellingen zoals het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie, maar ook raadgevende organen als het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

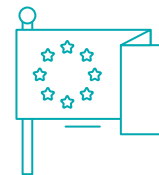
Daarnaast zijn er heel wat andere organen en instellingen zoals uitvoerende agentschappen, gemeenschappelijke ondernemingen en Brusselse vertegenwoordigingen van een aantal EU-instellingen die elders hun hoofdkwartier hebben.

De Europese Unie is met **ruim 37.000 werknemers** een grote werkgever in Brussel. Het gaat om het recentste cijfer, dat ook de contractuele personeelsleden en gedetacheerde ambtenaren (tijdelijk personeel) omvat, maar niet het extern personeel en de stagiairs. Voor een gedetailleerd overzicht verwijzen we naar pagina 26.

Andere EU-organen die in Brussel zijn gevestigd:

- » Het Europees Defensieagentschap (EDA)
- » Het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA)
- » Het Uitvoerend Agentschap voor het midden- en kleinbedrijf (EASME)
- » Het Uitvoerend Agentschap Onderzoek (REA)
- » Het Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA)
- » Het Uitvoerend Agentschap voor innovatie en netwerken (INEA)

Zie pagina 34 voor een gedetailleerde lijst.

38

EU-organisaties

37.340

EU-staf

DE EUROPESE UNIE IN BRUSSEL

HET EUROPEES PARLEMENT

Dit is het rechtstreeks verkozen orgaan van de EU en heeft daarmee een wetgevende, budgettaire en toezichhoudende bevoegdheid. Samen met de Raad van de EU is het Parlement verantwoordelijk voor de uitvaardiging van de EU-wetgeving. De Europese Parlementsleden worden rechtstreeks verkozen door kiezers in alle lidstaten om de bevolking te vertegenwoordigen in het Europees wetgevend proces. De plenaire vergaderingen vinden elke maand plaats in Straatsburg.

DE EUROPESE RAAD

De Europese Raad bestaat uit de staats- en regeringshoofden van de lidstaten, samen met de Raads- en de Commissievoorzitter. Dit orgaan bepaalt de algemene politieke koers en de beleidsprioriteiten van de Europese Unie maar heeft geen wetgevende bevoegdheid.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Deze instelling, die informeel doorgaans de Raad van Ministers wordt genoemd, is het forum van de nationale ministers van elke EU-lidstaat dat wetgeving uitvaardigt en het beleid coördineert.

DE EUROPESE COMMISSIE

De Commissie behartigt de belangen van de EU in haar geheel. Ze doet voorstellen voor nieuwe wetgeving aan het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie en ziet erop toe dat de EU-wetgeving door de EU-lidstaten correct wordt toegepast.

HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE (EESC)

Dit is een raadgevend orgaan van de Europese Unie dat in het leven is geroepen om de beleidsmakers van de EU onder meer met advies over Europese wetsvoorstellen bij te staan. De leden van het Comité zijn vertegenwoordigers van de verschillende sectoren van het georganiseerde maatschappelijk middenveld zoals werkgevers, werknemers, vakbonden en andere groepen.

HET COMITE VAN DE REGIO'S (CvdR)

In deze politieke vergadering weerklinkt de stem van de regio's en steden van de Europese Unie. Dit adviesorgaan vertegenwoordigt lokale en regionale overheden uit heel de Europese Unie en brengt advies uit bij nieuwe wetgeving die een weerslag kan hebben op regio's en steden.

EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN (EDEO)

Dit is de diplomatieke dienst van de Europese Unie. Deze staat de EU-verantwoordelijke voor buitenlandse aangelegenheden – de Hoge Vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid – bij in de uitvoering van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de Unie.

1.2 DE INTERGOVERNEMENTELE ORGANISATIES

Naast de Europese Unie zijn in Brussel ook diverse intergouvernementele organisaties gevestigd. Een aantal daarvan heeft zijn zetel in het Brussels Gewest, terwijl andere hier gevestigd zijn vanwege de aanwezigheid van de instellingen van de Europese Unie. Gemeten naar het aantal personeelsleden zijn de NAVO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie) en Eurocontrol hiervan de grootste.

65 kantoren van intergouvernementele organisaties

NAVO

De NAVO is een politiek en militair bondgenootschap met 30 lidstaten. Het bondgenootschap bevordert de democratische waarden en biedt zijn leden de mogelijkheid om te overleggen en samen te werken in defensie- en veiligheidskwesties om problemen op te lossen, vertrouwen op te bouwen en op lange termijn conflicten te voorkomen. De NAVO zet zich ook in voor een vreedzame oplossing van geschillen. Als de diplomatieke inspanningen mislukken, heeft de organisatie de militaire slagkracht om crisisbeheersingsoperaties uit te voeren.

De NAVO-structuren gebaseerd in Brussel

De civiele structuur:

1. Permanente vertegenwoordigers, nationale delegaties (diplomaten), internationale staf

De militaire structuur:

2. De Internationale Militaire Staff (IMS)

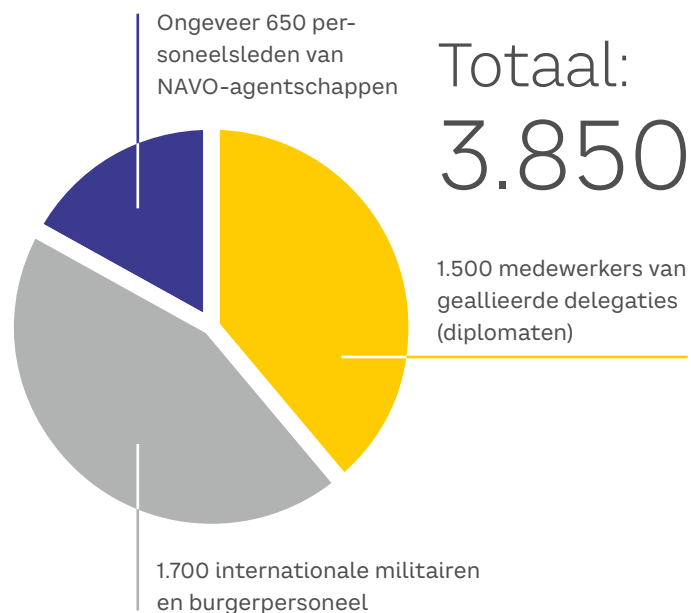
De agentschappen en organisaties:

3. Het NAVO communicatie- en informatiebureau (NCIA)
4. De NAVO-organisatie voor wetenschap en technologie
5. Het NAVO-bondgenootschap voor het beheer van de groundbewaking (NAGSMA)
6. Het Systeem voor het verzamelen en exploiteren van slagveldinformatie (BICES Group)
7. Het Analysecentrum voor veiligheidsinformatie over munitie (MSIAC)

Overige initiatieven:

8. Het F-16 MNFP (multinationaal programma gevechtsvliegtuigen)

In 2018 was de tewerkstelling bij de NAVO als volgt onderverdeeld:

EUROCONTROL

Eurocontrol is een pan-Europese, burgerlijk-militaire organisatie, met 41 lidstaten en 2 verdragsstaten, die zich toelgt op het ondersteunen van de Europese luchtvaart door het leveren van technische deskundigheid en civiel-militaire kennis over het volledige spectrum van het luchtverkeersmanagement. In 2018 telde de organisatie **898 werknemers**.

Andere organisaties die hun hoofdkwartier in Brussel hebben, zijn:

- » De ACS - de Groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan;
- » De Benelux Unie;
- » De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA (Europese Vrijhandelsassociatie);
- » De Wereld Douane Organisatie.

Zie pagina 37 voor een gedetailleerde lijst.

VERENIGDE NATIES (VN)

De Verenigde Naties is een intergouvernementele organisatie die erop gericht is de internationale vrede en veiligheid te bewaken, vriendschappelijke relaties te ontwikkelen tussen landen, internationale samenwerking te bewerkstelligen en een centrum te zijn voor een harmonisch optreden van zijn leden. Ondanks het feit dat het VN-hoofdkwartier zich bevindt in New York (andere hoofkantoren zijn gevestigd in Genève, Nairobi, Wenen en Den Haag) is de organisatie in Brussel vertegenwoordigd door **25 regionale kantoren en verbindingsbureaus** (zie pagina 36 voor een gedetailleerde lijst).

1.3 DE LOBBYWERELD

Lobbyorganisaties verschillen onderling aanzienlijk in omvang en werkgebied. Een lobby of “belangengroep” kan zowel verbonden zijn aan het bedrijfsleven (ondernemingen, adviesbureaus) als aan het maatschappelijk middenveld (vakbonden, NGO’s) of de lokale overheden (steden-netwerken, regio’s, havens, luchthavens...).

De Europese Commissie en het Europees Parlement omschrijven lobbying als *“alle activiteiten die tot doel hebben rechtstreeks of onrechtstreeks invloed uit te oefenen op de formulering of uitvoering van het beleid en de besluitvormingsprocessen van de EU-instellingen, ongeacht het kanaal of medium en de gebruikte communicatiemiddelen”*¹.

De best vertegenwoordigde sectoren zijn **leefmilieu, onderzoek & technologie, de interne markt, ondernemen, mededinging, energie, economische & financiële aangelegenheden en klimaatactie**. In een totaal ander register zijn ook thema’s als **gezondheid, cultuur en jeugd** sterk vertegenwoordigd.

¹Akkoord tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie over de invoering van een Transparantieregister voor organisaties en als zelfstandige werkzame personen die betrokken zijn bij het maken en het uitvoeren van het EU-beleid PB L 191 van 22.07.2011

Men hanteert meerdere methodes om de lobbyingactiviteit in Brussel te beoordelen.

De ramingen van het aantal individuele lobbyisten en lobbyorganisaties lopen sterk uiteen, maar men mag ervan uitgaan dat tussen de **7.000 en de 25.000 individuele lobbyisten** actief zijn en **29% (3887) van de organisaties die zijn opgenomen in het Europees Transparantieregister** effectief kantoor houden in Brussel.

De Europese Unie ging in 2011 van start met een Transparantieregister. Dit vermeldt niet enkel industriële en andere belangengroepen, maar ook denktanks en openbare besturen. Registratie is echter nog steeds niet verplicht.

3.887 geregistreeerde lobby-kantoren

Het aantal **geregistreerde organisaties** blijft verder toenemen. Het register telde op 25 maart 2020 **11.698** organisaties die samen tussen de **25.000 en de 50.000** voltijdse lobbyisten in dienst hebben in Europa, met in Brussel alleen al **10.000 à 14.000 jobs**.

tussen **10.000** en **14.000 lobby-jobs**

LOBBYORGANISATIES PER (SUB-)CATEGORIEËN

6.232

Bedrijfslobbyisten en
beroepsverenigingen

3.105

Niet-gouvernementele organisaties
(politieke & sociale belangengroepen,
middenveldorganisaties)

881

Denktanks, onderzoeks- en
academische instellingen

846

Professionele adviesbureaus/
advocatenkantoren/zelfstandige
consultanten

574

Organisaties die lokale, regionale
en gemeentelijke overheden of
andere openbare of gemengde
entiteiten vertegenwoordigen

60

Organisaties die kerken en
religieuze gemeenschappen
vertegenwoordigen

1.4 DE INTERNATIONALE PERS

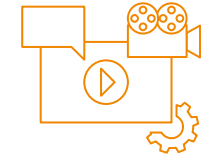
In het kielzog van deze internationale aanwezigheid is het aantal internationale journalisten, verslaggevers en personen werkzaam in de mediasector, uiteraard aanzienlijk. Terwijl een aantal onder hen permanent in Brussel gevestigd is, zijn anderen dat slechts op specifieke tijdstippen, voornamelijk ter gelegenheid van bijeenkomsten van de Europese Raad of Eurotoppen.

Een overzicht voor 2018: 1.219 niet-Belgische mediaspecialisten waren geaccrediteerd bij de Europese Unie, waarvan 81 technici en 158 cameramensen. Zij werken voor 535 geaccrediteerde media (kranten, tijdschriften, televisiezenders, radio-omroepen, internetmedia, etc.). Maar tijdens Eurotoppen kunnen tot wel 1500 journalisten en ander mediapersoneel in Brussel aanwezig zijn (technici en cameramensen inclusief).

Tot **1.500** journalisten en mediastaf tijdens Eurotoppen

535
geaccrediteerde
media

1.219
buitenlandse
mediamensen

Het aantal geaccrediteerde journalisten met permanente standplaats in Brussel ligt met 730 op een totaal van 852 (inclusief de Belgen) wat lager.

730 permanent
gebaseerde
geaccrediteerde
buitenlandse
journalisten

Aanvragen voor de **jaarlijkse accreditatie** voor het Europees Parlement de Raad en de Europese Commissie, worden voorgelegd aan een accreditatie-adviescomité, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie instellingen en de Internationale Persvereniging IPA. De accreditatie wordt verleend na beslissing van de accreditatiecommissie. Journalisten die bij de Europese instellingen een media-accreditatie aanvragen, moeten in Brussel gevestigd zijn.

Top vijf van de jaarlijkse accreditaties

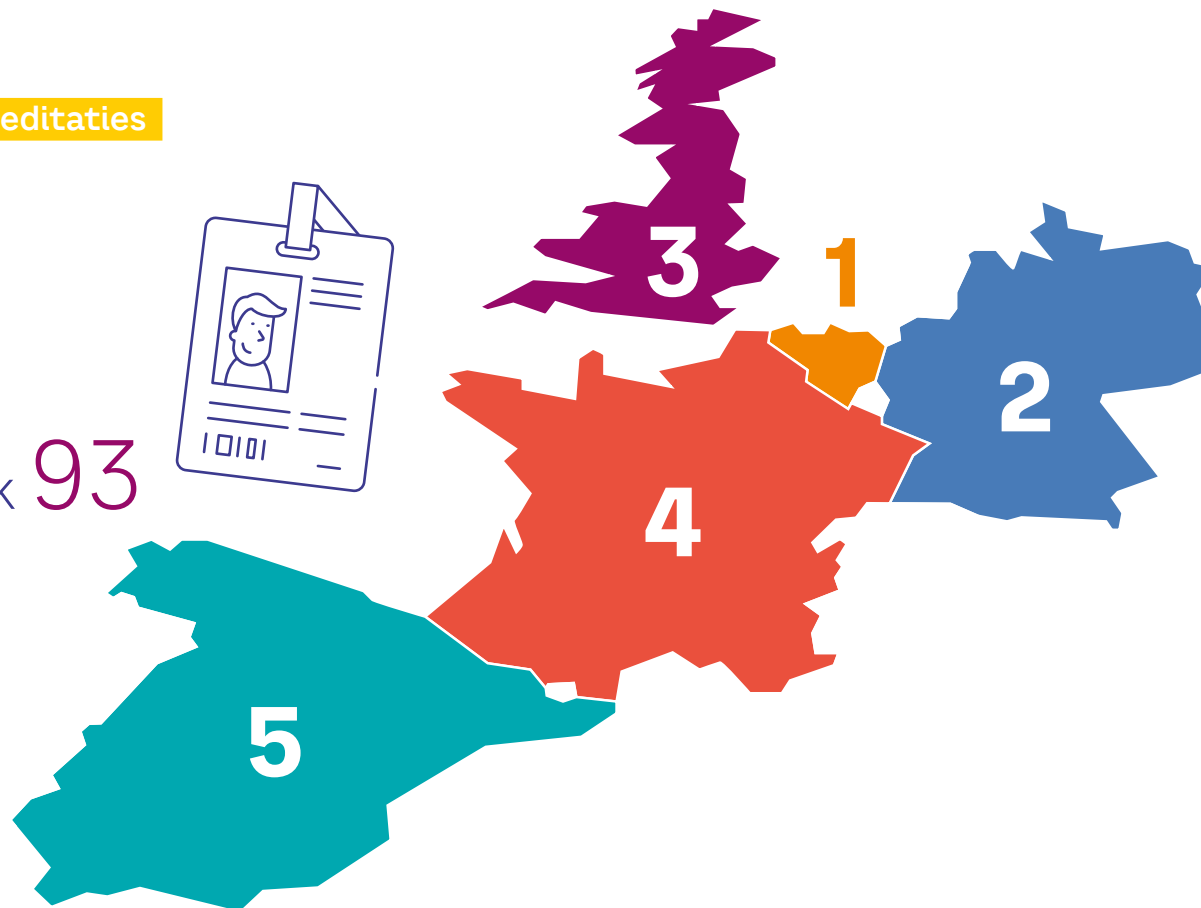
België 122

Duitsland 98

Verenigd Koninkrijk 93

Frankrijk 85

Spanje 62

1.5 INTERNATIONALE SCHOLEN EN STAGES

Door de aanwezigheid van de vele internationale instellingen heeft zich een specifiek meertalig onderwijsaanbod ontwikkeld voor de kinderen van de tienduizenden werknemers behorende tot de Brusselse internationale gemeenschap.

Zo tellen de **33 internationale scholen** voor lager en secundair onderwijs in en rond Brussel samen ongeveer **25.000 leerlingen**.

Het betreft niet enkel de **Europese scholen** (in Ukkel, Woluwe, Elsene en Laken, en binnenkort ook in Haren) die samen staan voor **12.948 leerlingen**, maar ook alle andere scholen waar men lesgeeft in het Engels of in een andere niet-officiële onderwijstaal of waar een internationaal of buitenlands curriculum wordt onderwezen. Na de Europese Scholen zijn het Lycée français Jean Monnet, de International School of Brussels en de British School of Brussels in Tervuren het grootst met respectievelijk 2.750, 1.400 en 1.350 leerlingen.

25.000
leerlingen in

33 internationale
scholen

12.948
leerlingen in

4 Europese scholen

Internationale scholen in Brussel

- » Europese School Brussel I **3.947 leerlingen**
- » Europese School Brussel II **3.070 leerlingen**
- » Europese School Brussel III **3.097 leerlingen**
- » Europese School Brussel IV **2.834 leerlingen**
- » Lycée français Jean Monnet **2.750 leerlingen**
- » International School of Brussels (ISB) **1.400 leerlingen**
- » Brussels International Catholic School (BICS) **619 leerlingen**
- » Agnes School **310 leerlingen**
- » Bogaerts International School **300 leerlingen**
- » Japanese School of Brussels **290 leerlingen**
- » Brussels (American) Elementary High School **270 leerlingen**
- » Brussels English Primary School (BEPS) **235 leerlingen**
- » Inter. Montessori School 'Hof ten Berg' **203 leerlingen**
- » Nederlandstalige School Prinses Juliana **185 leerlingen**
- » British Junior Academy of Brussels **170 leerlingen**
- » École Internationale Montgomery **130 leerlingen**
- » British International School of Brussels (BISB) **120 leerlingen**
- » Montessori House Brussels **60 leerlingen**
- » École Internationale Ace of Brussels **50 leerlingen**
- » Ecole Française Inter. de Bruxelles (EFI Bruxelles) **50 leerlingen**
- » Roots and Wings School **35 leerlingen**

Internationale scholen in de Brusselse rand

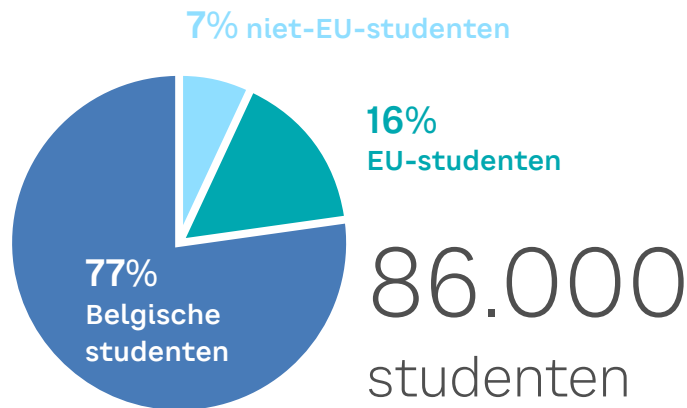
- » The British School of Brussels (Tervuren) **1.350 leerlingen**
- » Inter. Deutsche Schule Brüssel (W-O) **770 leerlingen**
- » St. John's International School (Waterloo) **625 leerlingen**
- » International Montessori Schools (campus in St. Stevens-Woluwe, Tervuren, Sterrebeek and W-O) **217 leerlingen**
- » ISF Waterloo International School (Waterloo) **195 leerlingen**
- » Scandinavian School of Brussels (Waterloo) **140 leerlingen**
- » European School of Bruxelles-Argenteuil (Waterloo) **130 leerlingen**
- » Montessori Kids (Lasne) **100 leerlingen**
- » ISF Tervuren International School (Tervuren) **60 leerlingen**
- » Montessori House Belgium Int. School (Braine-l'Alleud) **35 leerlingen**
- » The Courtyard International School of Tervuren (nieuw)

Stages en universiteiten

Tot slot verdienen ook andere grote groepen vermelding vanwege hun sterke vertegenwoordiging in de internationale gemeenschap van Brussel en waarvan de aanwezigheid ook verband houdt met de internationale aantrekkingskracht van Brussel als Europese hoofdstad.

Het betreft de stagiairs (zowel bij de EU als alle stagiairs die door de lobbysector, NGO's, de openbare en de privésector worden aangetrokken) en de internationale studenten (Erasmus, doctoraatsstudenten en onderzoekers).

Er bestaan geen officiële cijfers voor, maar **het aantal stagiairs dat jaarlijks naar Brussel komt wordt geraamd op ongeveer 8000.**

Ongeveer
8.000
stagiairs

Op basis van de meest recente beschikbare gegevens telt Brussel meer dan 86.000 studenten waarvan bijna 23% niet-Belgen en 7% afkomstig is van buiten de EU. Het Erasmus uitwisselingsprogramma trekt jaarlijks ongeveer 900 studenten aan naar Brusselse universiteiten, dat zijn er meer wanneer we daar ook de studenten bijtellen van onderwijsinstellingen waarvoor geen cijfers beschikbaar zijn.

De globale cijfers tonen duidelijk aan dat de internationale dimensie van Brussel en het beschikbare onderwijsaanbod sterk onderling verbonden zijn.

Ongeveer **900**
Erasmusstudenten

1.6 REGIONALE VERTEGENWOORDIGINGEN

Vandaag zijn in Brussel ongeveer 300 regionale en lokale vertegenwoordigingen gevestigd die hun stad of regio bij de Europese instellingen vertegenwoordigen door middel van belangenbehartiging, het verzamelen van informatie, netwerking of directe onderhandelingen.

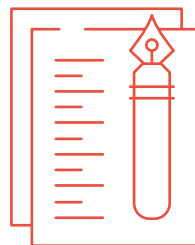
Als de entiteit die ze afvaardigt wetgevende bevoegdheid heeft in hun land van oorsprong krijgen ze ook een bevoorrechte toegang tot de Raad van de Europese Unie.

Sedert de oprichting van het Comité van de regio's in 1994 heeft Brussel zich ook de status eigen gemaakt van internationale hoofdstad voor regionale en lokale lobbying. Het openen van een vertegenwoordigingskantoor in Brussel is de standaard geworden voor Europese regio's.

Dit houdt in dat een aantal van deze vertegenwoordigingen zeer groot is. Zo werken in de kantoren van de Duitse Länder bijvoorbeeld soms wel tot 50 personeelsleden in een indrukwekkende infrastructuur. Andere vertegenwoordigingen tellen dan weer nauwelijks een handvol medewerkers.

Het regionaal attest

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een regionaal attest toe aan kantoren die regionale of lokale overheden of netwerken vertegenwoordigen. Het attest verschaft geen wettelijke rechten of privileges maar erkent ze als officiële entiteit. Het wordt ondertekend door de Staatssecretaris voor Europese en Internationale Betrekkingen van het Gewest. Jaarlijks worden ongeveer 240 attesten uitgereikt via het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties.

300 regionale en lokale vertegenwoordigingen

Brussel in de internationale ranglijsten

Rankings geven een idee van het potentieel waarover Brussel beschikt als Europese hoofdstad. Zo telt Brussel bijvoorbeeld het grootste aantal diplomaten ter wereld en in vergelijking met andere regio's van de Europese Unie heeft het Gewest het vijfde gewestelijk bruto binnenlands product per inwoner uitgedrukt in koopkrachtstandaard (cijfer gepubliceerd door Eurostat in 2019, maar over het jaar 2017).

Brussel is ook de eerste congresstad in Europa en staat na Londen tweede gerangschikt voor wat de talenkennis betreft.

Nr. 1

van de Europese steden die de voorkeur genieten voor “evenementen” van verenigingen en federaties¹

Nr. 1

van de steden met politiek engagement²

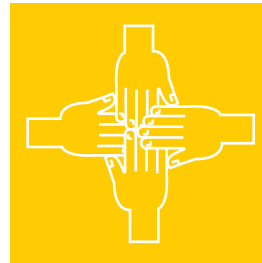
Nr. 1

van de steden voor politieke vergaderingen²

Nr. 1

van de steden voor de vestiging van ambassades en consulaten²

Nr. 1

meest kosmopolitische stad in Europa, **nr. 2** wereldwijd³

Nr. 5

van de Europese steden voor onderzoek en ontwikkeling⁴

¹ International Association of Lawyers

² 2019 Global cities index door Kearney

³ 2015 World Migration Report

⁴ 2019 Global power city index door het Institute for urban strategies, Mori Memorial foundation

Economie en werkgelegenheid in Brussel

De aanwezigheid van al deze internationale instellingen is uiteraard van levensbelang voor de Brusselse economie en werkgelegenheid. De internationale aanwezigheid genereert tot 20% van de economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot 23,2% van de werkgelegenheid van het gewest of meer dan 162.000 jobs.

De globale weerslag van de internationale en Europese instellingen en lobby's wordt geraamd op 8,7 tot 13,9 miljard euro en 123.000 tot 163.000 jobs, met inbegrip van de rechtstreekse werknemers van de internationale en Europese instellingen en de lobbying.

Deze sociaaleconomische impact beantwoordt aan grofweg **een vijfde van de Brusselse gewestelijke economie en 23,2% van de gewestelijke arbeidsplaatsen** in een maximalistisch scenario.

		Globale impact	Aandeel in de gewest. economie ¹
Omzet (miljoen euro)	<i>Minimal. scenario</i>	M€ 8.732	12,7%
	<i>Maximal. scenario</i>	M€ 13.935	20,3%
Jobs (Voltijdsequivalent)	<i>Minimal. scenario</i>	123.413	17,6%
	<i>Maximal. scenario</i>	162.536	23,2%

¹ Gewestelijke BBP plus extraterritoriale omzet

Het onderzoeksrapport "Estimations of the Economic Impacts of International and European Institutions on the Brussels-Capital Region using a local Multiplier Approach" (VUB, 2020, onder review) verschilt conceptueel van eerdere onderzoeken. Het uitgangspunt van de benadering is dat de uitgaven van de internationale organisaties en lobbyisten werken als multiplicator door de activering van hun toevoerketens en de economische impact verder versterken door de uitgavenpatronen van hun werknemers. Specifiek aan deze aanpak is dat alle vormen van belastingen, sociale zekerheidsuitgaven en spaarinspanningen worden meegenomen in de berekening van de netto weerslag, waardoor de raming realistischer wordt en men het risico op overschatting vermijdt.

3.1 ECONOMIE

De internationale aanwezigheid heeft een belangrijke impact in absolute cijfers op de Brusselse economie volgens de update en herberekening van het eerder onderzoek door Prof. C. Vandermotten (ULB) die N. Dotti op vraag van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft uitgevoerd. De **toegevoegde waarde van de internationale sector voor het Brussels Gewest** wordt geschat op **5 miljard euro in 2013**.

Aan de hand van de zogenaamde Koopkrachtstandaard (KKS) – een kunstmatige munteenheid met statistisch doel die prijsvergelijkingen van lidstaten met verschillende munteenheden mogelijk maakt – berekende Eurostat in **2018** dat het **Brussels bruto gewestelijk product per hoofd van de bevolking vierde gerangschikt staat in een lijst van 281 Europese regio's**, met een waardeschepping van 203% van het Europees gemiddelde.

Gemeten naar de verdeling van het beschikbaar gezinsinkomen staat Brussel echter pas op de honderdvijftigste plaats.

Deze tegenstelling tussen de welvaartscreatie in Brussel en de werkelijke levensstandaard van de Brusselaars kan

worden toegeschreven aan het feit dat meer dan de helft van de mensen die in Brussel werken pendelaars zijn van buiten het gewest.

DE BRUSSELSE PARADOX

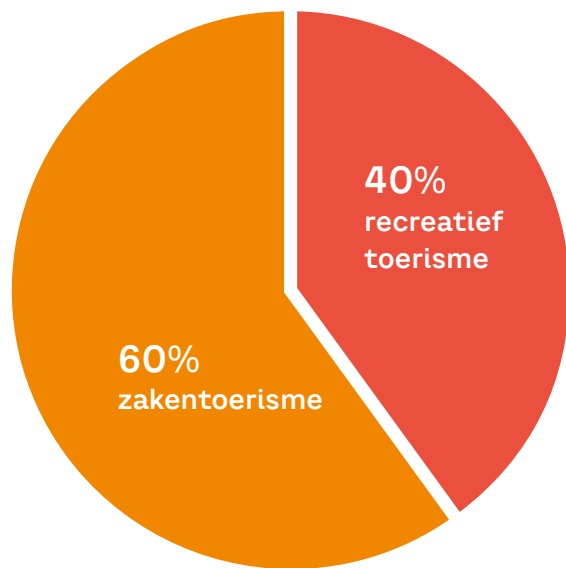
Brussel is een rijk gewest met een arme bevolking, een vaststelling die geldt voor de meeste hoofdstedelijke regio's in Europa. In de Hoofdstad van Europa leeft **een derde van de inwoners onder de armoedegrens**. Volgens de Europese normen ligt de armoedegrens op 60% van het mediaaninkomen.

3% van de jonge mensen tussen 18 en 24 jaar oud ontvangen een **werkloosheidsuitkering** en zo'n **12,9% moet rondkomen met een leefloon** of een vergelijkbare uitkering.

Brussel heeft een werkgelegenheidsgraad van 56,8% (in 2018). 1 op de 5 volwassenen (20,1%) leeft in een gezin dat geen inkomen uit arbeid heeft.

En ten slotte verlaat 1 jongere op 7 (14,8 %) van de Brusselse schoolgaande jeugd de school zonder diploma.

HET ZAKENTOERISME

Het aandeel van het **zakentoeerisme** in Brussel wordt geschat op **60% van het totaal**; er wordt van uitgegaan dat een aanzienlijk deel daarvan een direct verband heeft met de werkzaamheden van de internationale organisaties in Brussel en de daaraan gelinkte diplomatieke activiteit.

- » Omzetraming (M€): 1.515,8
- » Geraamd aantal arbeidsplaatsen (in VTE): 13.782

20% van de economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gegenereerd door de internationale aanwezigheid

3.2 WERKGELEGENHEID

In 2018 creëerde de internationale sector tussen de **123.000 en de 162.000 arbeidsplaatsen** in Brussel, waarvan 48.909 rechtstreekse jobs in Europese en internationale instellingen. Van dit internationaal personeel wonen 35.699 mensen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 8.732 in Vlaanderen, 3.963 in Wallonië en zijn er 515 gedetacheerd naar het buitenland.

De internationale aanwezigheid genereert tot **23,2% van de werkgelegenheid van het gewest.**

De vijf grootste Europese instellingen en hun agentschappen en organen nemen 90% van deze arbeidsplaatsen voor hun rekening.

Bovendien, met 5.369 diplomaten en 2.304 niet-diplomatieke medewerkers op buitenlandse loonlijst blijft Brussel met grote voorsprong op Washington DC de wereldhoofdstad van de diplomatie.

EU-STAF IN BRUSSEL

EU-INSTELLINGEN

EUROPESE COMMISSIE
21.070

EUROPEES PARLEMENT
6.766

RAAD VAN DE EU
3.034

EDEO
1.660

EUROPEES ECONOMISCH
EN SOCIAAL COMITÉ
696

COMITÉ VAN DE REGIO'S
551

EU-AGENTSCHAPPEN

EN ORGANEN

REA **730**

JOINT UNDERTAKINGS (TOTAAL)
695

ERCEA **484**

EASME **462**

EACEA **437**

SRB **334**

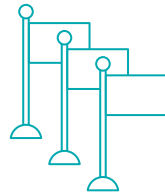
INEA **281**

EDA **140**

Ongeveer **49.000** directe jobs

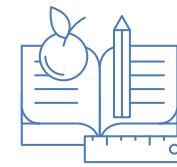
37.340
staf in
EU-instellingen

7.673
diplomatiek
personeel

3.304
intergouvernementele
organisaties staf¹

648
staf in
europese scholen

¹ Wat de NAVO betreft wordt hier enkel gerefereerd naar civiele staf, niet naar de militaire staf en diplomaten.

Tussen **10.000** en **14.000**
lobby-jobs

De bevolking in Brussel

De weerslag van de internationale rol van Brussel is nooit zo duidelijk geweest als in zijn bevolkingsamenstelling. Meer dan een derde van de Brusselaars heeft een vreemde nationaliteit en meer dan één inwoner op vijf is EU-burger.

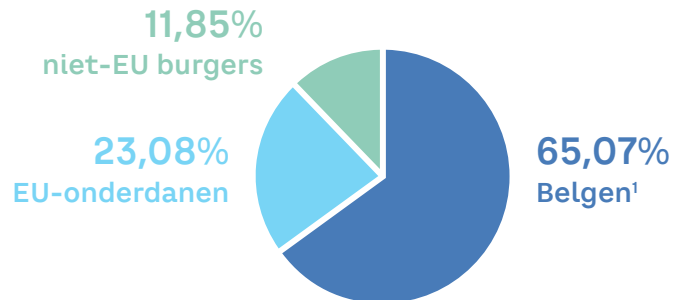
Het taalgebruik en de talenkennis in Brussel is opmerkelijk en ongetwijfeld een van de grootste troeven van het gewest.

4.1 WAAR KOMEN ZIJ VANDAAN?

In de bevolkingssamenstelling is de impact van de internationale rol van Brussel nooit zo duidelijk geweest als vandaag. Na Dubai is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de meest kosmopolitische stad ter wereld:

- » ruim 1 inwoner van Brussel op 3 heeft een buitenlandse nationaliteit,
- » meer dan 1 inwoner van Brussel op 5 is een EU-onderdaan.

De voorbije twintig jaar is het aantal EU-burgers zo goed als verdubbeld. Op 1 januari 2019 telde het Brussels gewest 1.208.542 inwoners waarvan:

¹ Met inbegrip van Belgen met een dubbele nationaliteit.

TOP 15 VAN VREEMDE NATIONALITEITEN IN BRUSSEL

TOP 5 VREEMDE NATIONALITEITEN IN BELGIË

1. Frankrijk
2. Nederland
3. Italië
4. Roemenië
5. Marokko

4.2 WAAR WOONT DEZE INTERNATIONALE GEMEENSCHAP?

Uit de bevolkingsstatistieken blijkt dat het grootste aantal Brusselaars met een buitenlandse nationaliteit woont in Brussel-Stad (65.995), Schaarbeek (48.678), Elsene (42.181), Anderlecht (38.782), Molenbeek (27.366) en Ukkel (27.049).

De grootste concentratie van EU-onderdanen is gevestigd in Brussel-Stad (40.079), Elsene (31.316), Schaarbeek (29.297), Anderlecht (23.183), Ukkel (21.901) en St-Gillis (17.921).

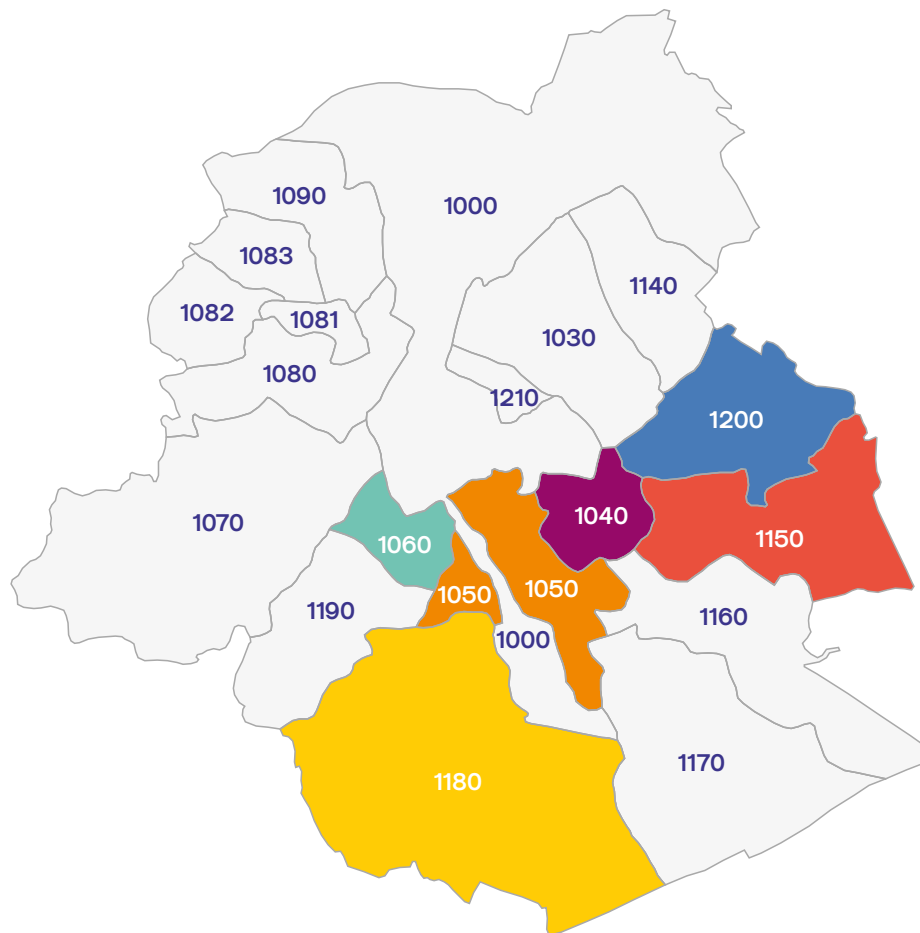
Het hoogste percentage EU-burgers vindt men in:

1. **Etterbeek** 36,53%
2. **Elsene** 36,05%
3. **St-Gillis** 35,65%
4. **St-Pieters-Woluwe** 29,58%
5. **St-Lambrechts-Woluwe** 27,91%
6. **Ukkel** 25,01%

MEERTALIG GEWEST

Het taalgebruik en de talenkennis in Brussel is opmerkelijk (nummer twee in Europa na Londen) en is ongetwijfeld een van de grootste troeven van het gewest. Vandaag klinken er in de hoofdstad van Europa meer dan **100 talen** en **een derde van de Brusselse inwoners** groeit op in een **gezin waar noch het Nederlands noch het Frans**, de officiële talen van het gewest, **de voertaal is**.

HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST TELT 19 GEMEENTEN

- 1000** Bruxelles-Ville / Brussel-Stad
(Haren, Laken, Neder-Over-Heembeek)
- 1030** Schaerbeek / Schaarbeek
- 1040** Etterbeek
- 1050** Ixelles / Elsene
- 1060** St-Gilles / St-Gillis
- 1070** Anderlecht
- 1080** Molenbeek-St-Jean / St-Jans-Molenbeek
- 1081** Koekelberg
- 1082** Berchem-Ste-Agathe / St-Agatha-Berchem
- 1083** Ganshoren
- 1090** Jette
- 1140** Evere
- 1150** Woluwé-St-Pierre / St-Pieters-Woluwe
- 1160** Auderghem / Oudergem
- 1170** Watermael-Boitsfort / Watermaal-Bosvoorde
- 1180** Uccle / Ukkel
- 1190** Forest / Vorst
- 1200** Woluwé-St-Lambert / St-Lambrechts-Woluwe
- 1210** St Josse-ten-Noode / St-Joost-ten-Node

DANKWOORD

Deze publicatie was slechts mogelijk dankzij de uiterst waardevolle bijdrage van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA). Met bijzondere dank aan Salim Gadi voor de gegevensverzameling, Aynah Gangji, Aina Astudillo Fernandez en Dries Cuyvers van het BISA.

Verder zijn we bijzonder blij met de vruchtbare samenwerking met Nicola Francesco Dotti, André Spithoven en Walter Ysebaert van het Departement R&D van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) aan wie het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) opdracht gaf voor het onderzoeksrapport “Estimations of the Economic Impacts of International and European Institutions on the Brussels-Capital Region using a Local Multiplier Approach” (2020, onder review).

Een publicatie van het CEIO: Karin Impens (teksten en proeven), Edoardo Guglielmetti (teksten en proeven), Natacha Brieven (productie).

De Europese Unie (EU) in Brussel

EU-instellingen:

1. Europees Parlement
2. Europese Raad
3. Raad van de Europese Unie
4. Europese Commissie
5. Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)
6. Comité van de Regio's (CvdR)
7. Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO)

EU-agentschappen:

8. Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA)
9. Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (EASME)
10. Europees Defensieagentschap (EDA)
11. Uitvoerend Agentschap van de Europese Onderzoeksraad (ERCEA)
12. Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (INEA)
13. Uitvoerend Agentschap voor onderzoek (REA)

EU Gemeenschappelijke Ondernemingen:

14. Gemeenschappelijke Onderneming biogebaseerde industrieën
15. Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky
16. Gemeenschappelijke Onderneming elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap (ECSEL)
17. Gemeenschappelijke Onderneming brandstofcellen en waterstof
18. Gemeenschappelijke Onderneming IMI (Initiatief inzake innovatieve geneesmiddelen)

19. Gemeenschappelijke onderneming SESAR (Modernisering van het Europees luchtverkeersbeveiligingssysteem)
20. Gemeenschappelijke Onderneming Shift2Rail

Andere EU-organen & diensten:

21. ATHENA Mechanisme
22. Computer Emergency Response Team voor de instellingen, organen en agentschappen van de EU (CERT-EU)
23. Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB)
24. Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS)
25. Europese Ombudsman (Brussels kantoor)
26. Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)
27. Secretariaat-Generaal van de Europese Scholen
28. Gemeenschappelijke afwikkelingsraad (GAR)

EU Verbindingsbureaus (van EU-organen die elders gevestigd zijn):

29. Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EAVL)
30. Europees grens- en kustwachtagentschap (FRONTEX)
31. Europese Centrale Bank (ECB)
32. Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (CEDEFOP)
33. Europese Rekenkamer
34. Europese Investeringsbank (EIB)
35. Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound)
36. Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)
37. Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie (EUISS)
38. Satellietcentrum van de Europese Unie (SatCen)

De NAVO in Brussel

De civiele structuur:

1. Permanente vertegenwoordigers, nationale delegaties (diplomaten), internationale staf

De militaire structuur:

2. De Internationale Militaire Staff (IMS)

De agentschappen en organisaties:

3. Het NAVO communicatie- en informatiebureau (NCIA)
4. De NAVO-organisatie voor wetenschap en technologie (STO)
5. Het NAVO-bondgenootschap voor het beheer van de grondbewaking (NAGSMA)
6. Het Systeem voor het verzamelen en exploiteren van slagveldinformatie (BICES Group)
7. Het Analysecentrum voor veiligheidsinformatie over munitie (MSIAC)

Overige initiatieven:

8. Het F-16 MNFP (multinationaal programma gevechtsvliegtuigen)

De Verenigde Naties (VN) in Brussel

VN programma's en fondsen:

1. Programma van de Verenigde Naties voor de Ontwikkeling (UNDP) : vertegenwoordigings-kantoor in Brussel
2. Kinderfonds van de Verenigde Naties (UNICEF) : kantoor Brussel
3. Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen (UNHCR) : kantoor voor Europa
4. Wereld Voedsel Programma (WFP) : kantoor voor de EU en België
5. Bureau voor Drugsbestrijding en Misdaad Preventie (UNODC) : verbindingsbureau voor de EU
6. Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) : kantoor Brussel
7. Programma van de Verenigde Naties voor het Milieu (UNEP) : kantoor Brussel
8. United Nations Relief and Works Agency (UNRWA) : vertegenwoordigingskantoor voor de EU
9. United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN WOMEN) : verbindingsbureau Brussel
10. United Nations Human Settlements Programme (UN-HABITAT): kantoor voor Europa en de Europese instellingen

VN gespecialiseerde agentschappen:

11. Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) : verbindingsbureau voor de EU en België
12. Internationale Arbeidsorganisatie (IAO): kantoor voor de EU en de Benelux
13. Internationaal Monetair Fonds (IMF) : Europa kantoor
14. Wereld Bank (WB) : kantoor voor België en de EU
15. Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) : kantoor voor de EU

16. Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO) : kantoor voor de EU
17. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) : verbindingsbureau voor de EU

Andere VN-entiteiten & instanties:

18. Bureau voor de Risicoreductie bij rampen (UNDRR) : kantoor voor Europa
19. Bureau voor Projectdiensten van de Verenigde Naties (UNOPS) : verbindingsbureau voor de EU

Andere VN Organisaties:

20. Hoog Commissariaat voor de Mensenrechten (OHCHR) : regionaal kantoor voor Europa
21. Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) : regionaal kantoor voor de Europese Economische Ruimte, de Europese Unie en de NAVO
22. Regionaal Informatiecentrum van de Verenigde Naties voor Westelijk Europa (UNRIC)
23. Interregionaal Onderzoeksinstituut voor Criminaliteit en Rechtvaardigheid (UNICRI) : kantoor Brussel
24. Verbindingsbureau van de Verenigde Naties voor vrede en veiligheid (UNLOPS)
25. Kapitaal Ontwikkelingsfonds van de Verenigde Naties (UNCDF): Brussels kantoor

Andere intergouvernementele organisaties in Brussel

Gevestigd in Brussel:

1. Groep van Staten van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (ACP)
2. Benelux Unie
3. Centraal-Europese Vrijhandelsassociatie (CEFTA)
4. Toezichhoudende Autoriteit van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA)
5. Conferentie inzake het energiehandvest
6. Europese Vrijhandelsassociatie – secretariaat van Brussel (EFTA)
7. Europese Organisatie voor de Veiligheid van de Luchtvaart (Eurocontrol)
8. De Fulbright Commissie voor Onderwijsuitwisseling tussen de VS, België en Luxemburg
9. Internationaal Comité voor Militaire Geneeskunde (ICMM)
10. Rode Kruis/Internationale Federatie van het Rode Kruis en de Rode Halvemaanverenigingen EU kantoor
11. Wereld Douane Organisatie (WCO)

Antennes en kantoren in Brussel:

12. Gemeenschappelijke markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika (COMESA) : Brussels verbindingsbureau
13. Samenwerkingsraad van de Arabische Golfstaten (GCC) : Delegatie bij de EU
14. Raad van Europa (CoE) : verbindingsbureau bij de EU
15. Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS) : verbindingsbureau bij de Europese Commissie

16. Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) : vertegenwoordiging in Brussel
17. Europees Instituut voor Bosbouw (EFI) : Brussels verbindingsbureau
18. Europese Olympische Comités (EOC) : EU kantoor
19. Europees Octrooibureau (EPO) : Brussels kantoor
20. Europees Ruimte-Agentschap (ESA) : Brussels kantoor
21. Internationaal Centrum voor de ontwikkeling van het migratiebeleid (ICMPD) : Brussels kantoor
22. Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC) : Delegatie in Brussel
23. Internationaal Instituut voor democratie en verkiezingsondersteuning (IDEA) : verbindingsbureau voor de EU
24. International Management Group (IMG) : verbindingsbureau
25. International Criminal Police Organisation (INTERPOL) : kantoor van de Speciale vertegenwoordiger voor de EU
26. Permanente Missie van de Liga van Arabische Staten (LAS)
27. Organisatie voor Islamitische Samenwerking (OIC) : Permanente waarnemersmissie bij de EU
28. Internationale Organisatie van de Francophonie (OIF) : vertegenwoordiging bij de EU
29. Regionale Samenwerkingsraad (RCC) : verbindingsbureau in België
30. Technisch Centrum voor Landbouwsamenwerking en Plattelandsontwikkeling (CTA) : Brusselse vestiging
31. West-Afrikaanse Economische en Monetaire Unie (WAEMU) : Brussels vertegenwoordigingskantoor
32. Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) : Subregionale vertegenwoordiging in Brussel

MISSIE

van het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties

EEN GEWESTELIJK ZETELBELEID ONTWIKKELEN

binnen de gewestelijke bevoegdheden dat in harmonie is met de ontwikkeling van het Gewest en de noden van zijn burgers.

BELEIDSADVIES EN AANBEVELINGEN FORMULEREN

voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering over projecten die een weerslag kunnen hebben op enerzijds de internationale organisaties en anderzijds het Brusselse stadsweefsel.

STRUCTURELE BETREKKINGEN UITBOUWEN

tussen de Brusselse overheden (gewestelijke en lokale) en de internationale organisaties, de Europese instellingen en de diplomatieke afvaardigingen op Brussels grondgebied.

OPTREDEN ALS ENIG CONTACTPUNT voor alle Europese instellingen en internationale organisaties via de institutionele desk.

INSTAAN VOOR HET ONTHAAL VAN DE INTERNATIONALE GEMEENSCHAP via de administratieve ondersteuning door de Expat Welcome Desk.

Op initiatief van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Dit verslag is een uitgave van:

Oudergemlaan 63, 1040 Brussel

T. : +32 (0)2 430 66 00

info@commissioner.brussels - www.commissioner.brussels

Verantwoordelijke uitgever: Alain HUTCHINSON

Design by doyouwantmoustache.com

